

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту менеджменту і логістики

Система менеджменту якості

**Методичні рекомендації з організації самостійної роботи
студентів**

з навчальної дисципліни

«Управління ресорсингом зовнішньоекономічних операцій»

Освітній ступінь БАКАЛАВР

Галузь знань
Спеціальність:

Освітньо-професійна програма: Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності
07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент

СМЯ НАУ НМК 19.06-01-2023

Питання до самостійного опрацювання

Модуль № 1 «Теоретичні засади формування ресурсної бази підприємства»

Інтегровані вимоги модуля № 1: знати основи ресурсної бази підприємства, уміти аналізувати потребу у ресурсах і розподіляти ресурси в умовах невизначеності, аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; визначати перспективи розвитку організації; оцінювати виконувани роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації; здійснювати пошук із залученням різних інформаційних джерел та комп'ютерних технологій, використовувати всю сукупність інформації для розробки альтернативних варіантів та прийняття рішень.

Тема 1. Теоретичні засади ресурсного забезпечення виробничого процесу.

1. Основи виробничого процесу: предмети, засоби праці та робоча сила.
2. Стислий огляд макромоделі суспільного відтворення.
3. Категорія підприємства-суб'єкта економічної діяльності.
4. Класифікація підприємств. Фактори виробництва, їх сутність та ключові ознаки.
5. Категорія капіталу, його види.
6. Основи формування ресурсної бази підприємства: собівартість виробництва.
7. Галузево-функціональний аналіз видів господарської діяльності.
8. Базова модель виробничої структури підприємств, її функціональні зв'язки.

Тема 2. Управління капіталом підприємства: необоротні фонди.

1. Матеріально-речовинна основа виробництва.
2. Визначення категорії фонду підприємства.
3. Структура фондів підприємства.
4. Визначення виробничого циклу та обороту.
5. Структура основних фондів: видова, технологічна, вікова.
6. Методи оцінки вартості основних фондів: натуральна, вартісна.
7. Економічна сутність кругообороту основних засобів у виробничому процесі та явище відтворення основних фондів, показники його оцінки та характеристика.
8. Явище зносу основних фондів та його види: фізичний, моральний, функціональний, зовнішній.
9. Прояви морального зносу за формами.
10. Методи нарахування амортизації: рівномірний, прискорений, кумулятивний, залишковий, виробничий; порівняльний аналіз та виявлення недоліків та переваг їх застосування.

Тема 3. Управління капіталом підприємства: оборотні фонди.

1. Економічна сутність оборотних фондів.
2. Оборотні кошти та цикл їх обороту.
3. Виробничі засоби підприємства.
4. Джерела формування виробничих засобів.
5. Нормовані грошові кошти.
6. Ненормовані грошові кошти: дебіторська заборгованість, касові залишки та ін.
7. Види та характеристика запасів оборотних засобів: транспортних, підготовчих, технологічних, поточних складських і страхових.
8. Відносне вивільнення оборотних коштів.
9. Шляхи прискорення оборотності оборотних засобів.

Тема 4. Управління трудовими ресурсами підприємства.

1. Економічна категорія праці та її детермінанти.
2. Сутність управління персоналом підприємства.
3. Трудовий потенціал підприємства.
4. Кадрове забезпечення діяльності підприємства.
5. Вертикальна та горизонтальна класифікації персоналу підприємства
6. Поняття структури персоналу.
7. Кадрова політика підприємства.
8. Оцінка персоналу: визначення, види та напрями.
9. Види утримань з факторного доходу праці: податки та збори, особливості нарахування.
10. Економічна категорія продуктивності праці.
11. Економічні ефекти доходу та заміщення праці.

Тема 5. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства.

1. Економічна категорія інформації та знання.
2. Інформація як фактор виробництва.
3. Інформаційні системи та інформаційні технології.
4. Основні поняття інформаційних систем в управлінні підприємством.
5. Етапи розвитку інформаційних систем в управлінні.
6. Загальна схема функціонування інформаційних систем в управлінні.
7. Вертикально інтегрована структура інформаційних систем за рівнем управління.
8. Організаційно-економічний механізм впровадження інформаційних систем підприємства.
9. Функції та структура інформаційних систем управління.
10. Загальна структура інформаційних систем.
11. Класифікація інформаційного забезпечення за носіями інформації.
12. Класифікація інформаційного забезпечення процесу управління підприємством.
13. Структура сучасних інформаційних технологій.
14. Інформаційний процес управління з точки зору сучасних інформаційних технологій.

Тема 6. Управління витратами підприємства.

1. Управління витратами підприємства.
2. Структура та сутність поточних витрат підприємства.
3. Управління доходами підприємства.
4. Звичайний та надзвичайний виробничі режими діяльності підприємства.
5. Формування доходу за видами економічної діяльності: операційної, фінансової, інвестиційної.
6. Методи розрахунку доходу від реалізації продукції: касовий, нарахувань.
7. Особливості формування прибутку підприємства в ринкових умовах.
8. Класифікація видів прибутку.
9. Класифікація собівартості.
10. Розрахунок собівартості продукції: параметричний, нормативний та розрахунково-аналітичний методи.
11. Точка беззбитковості.
12. Особливості розрахунку собівартості транспортної продукції.

Модуль № 2. «Прикладний вимір організації ресурсного забезпечення економічних операцій підприємства».

Інтегровані вимоги модуля № 2: знати методики розрахунку потреби у матеріальних та нематеріальних ресурсах, уміти застосовувати інформаційні системи і Ексель для планування потреби у ресурсах, обирати та використовувати сучасний інструментарій дослідження; створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення; розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності; формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички; робити оцінку економічної діяльності підприємства і знаходити оптимальні шляхи її удосконалення; незалежно виконувати експерименти а також критично описувати, аналізувати та оцінювати експериментальні дані.

Тема 1. Організація системи постачання ресурсів на підприємстві.

1. Класифікація та стисла характеристика матеріально-сировинної бази підприємства з точки зору логістичного процесу.
2. Сутність логістичний підходу до управління постачанням ресурсів.
3. Функціональні цілі організації постачання ресурсів.
4. Логістична політика постачання та критерії її формування.
5. Основні концепції логістики постачання: глобального джерела постачання, єдиного постачальника, модульного джерела постачання, постачання точно в термін, управління ланцюгами постачань: їх виклад та моделі функціонування.
6. Організація процесу постачання матеріальних ресурсів.
7. Характеристика етапів процесу постачання матеріальних ресурсів.

Тема 2. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.

1. Ідентифікація потреб у матеріальних ресурсах підприємства.
2. Переваги та недоліки систем постачання.
3. Планування потреби в матеріальних ресурсах на підприємстві.
4. Визначення планування матеріально-технічного забезпечення виробництва. Системний та ін. підходи планування МТЗ виробництва.
5. Адміністративні підрозділи та штатна структура МТЗ підприємства.
6. Визначення потреби в матеріальних ресурсах. Методи визначення потреб в матеріальних ресурсах підприємства. Типи потреб: первинна, вторинна, третинна.
7. Брутто-потреба. Нетто-потреба.
8. Основні показники плану МТЗ та методи їх розрахунку.
9. Задача МОВ. Критерій оптимальності вирішення задачі МОВ.
10. Витрати на закупівлю сировини.
11. Витрати на власне виробництво сировини.
12. Принцип вирішення проблеми МОВ.

Тема 3. Управління закупівлями матеріальних ресурсів.

1. Форми постачання матеріальних ресурсів: транзитна, складська; випадки застосування, переваги та недоліки.
2. Види постачань ресурсів та їх характеристики: децентралізована, централізована.
3. Техніко-економічне обґрунтування вибору форми постачання матеріальних ресурсів.
4. Визначення економічного обсягу замовлення.
5. Методика визначення економічного розміру партії замовлення.
6. Вартість зберігання запасів.
7. Сумарні витрати на здійснення закупівель та їх обчислення. Економічний обсяг замовлення.
8. Сутність моделі Уілсона.
9. Критерії моделі: періодичність постачання, кількість постачань за період.
10. Точка замовлення.
11. Графік витрат на управління закупками.
12. Графік циклів зміни запасів у моделі Уілсона.
13. Умови застосування моделі Уілсона.

Тема 4. Методи організації роботи із постачальниками.

1. Фактори, що впливають на вибір постачальника.
2. Типи ринків закупівель.
3. Алгоритм вибору постачальника матеріальних ресурсів.
4. Етапи вирішення завдання вибору постачальника.
5. Пошук потенційних постачальників.
6. Багатокритеріальний аналіз потенційних постачальників.
7. Конкурсні торги (тендерні закупівлі).
8. Тендерна документація.
9. Тендерний комітет.
10. Письмові переговори між постачальником і споживачем.
11. Методи оцінки постачальників: ідеального постачальника, матричний, визначення рейтингу постачальника, експертний, АВС-аналізу.
12. Основні принципи відносин із постачальниками
13. Створення закупівельних консорціумів.
14. Фактори, що визначають успіх закупівельного консорціуму.

Тема 5. Правові основи здійснення закупівель ресурсів.

1. Правове регулювання договірних відносин при постачанні.
2. Договір поставки. Предмет поставки.
3. Принципи консесуальності, двосторонності та оплатності договору поставки.
4. Параметри договору поставки
5. Обов'язки постачальника.
6. Обов'язки покупця.
7. Порушеннями сторонами умов договору.
8. Нарахування збитків та неустойки.
9. Комерційні документи.
10. Комерційний рахунок.
11. Рахунок-фактура.
12. Рахунок-специфікація.
13. Попередній рахунок.
14. Проформа-рахунок.
15. Технічна документація.
16. Таблиця фактурування.
17. Експортна, імпортна ліцензія.

Тема 6. Інтегровані інформаційні системи управління ресурсами підприємства авіаційного комплексу.

1. Інтегровані ICM, орієнтовані на внутрішнє середовище підприємства.
2. Загальні інформаційні потоки в масштабах підприємства.
3. Концепція ERP – системи.
4. Функціональний аналіз інформаційної ERP методології: функції системи MRP II, повний набір фінансових функцій, надання комплексу звітів, автоматизація продажів, управління якістю, надання сервісу, управління персоналом, інженерна, продажу і логістики.
5. Систематизація методології інформаційних систем класу ERP: групи: управління виробництвом, управління бізнесом.
6. Функціональні підсистеми інформаційної системи ERP. Спрощена схема логістичного ланцюга у системі ERP.
7. Загальні функціональні рівні підсистеми управління фінансами ERP.
8. Схема руху коштів в системі ERP.
9. Модифіковані системи ERP: ERP II, MRP.
10. Інтегровані інформаційні системи, орієнтовані на зовнішнє середовище підприємства. Відображення елементів функціонального життєвого циклу продукції у інформаційних системах. Концепція інформаційної системи CSRP.
11. Концепція CSRP підтримки функціонального життєвого циклу товару.
12. Інтеграція та синхронізація інформації про покупця з основними функціями підприємства за допомогою CSRP – системи.
13. Особливості застосування сучасних інформаційних систем у ресурсному забезпеченні підприємств авіаційного комплексу.

Рекомендована література

Базова література

- Гавриш І. П. Інформаційні ресурси: навчально-методичний посібник – Х.: Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2021. – 52 с.
- Жук О.П. Управління людськими ресурсами : навч. посібник. Львів: Видавець ФОП Марченко Т.В., - 2021. - 338 с.
- Квасній Л.Г. Управління інформаційним ресурсами. Тексти лекцій. Дрогобич: ПОСВІТ. - 2021. - 52 с
- Кібанов А.П., Шушпанов Д.Г. Управління трудовими ресурсами. К.: Видавничий Дім «Юридична книга», - 2019. - 358 с.
- Кучіна С. Е. Управління ресурсами підприємства : навч. посіб. / С. Е. Кучіна, О. М. Кітченко, С. В. Чернобровкіна – Харків : НТУ «ХП», 2021. – 227 с.
- Мірошниченко О.Ю., Ревуцька Н.В., Гончарова О.М. Управління ресурсами підприємства: Навчальний посібник. – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 217 с.
- Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади /О.Кириленко, Б.Малиняк, В.Письменний, В.Русін/ Асоціація міст України – К., ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», Вид. друге, перероб. і доп. - 2021. – 396 с.
- Управління ресурсами підприємства: Навч. посіб./ Під ред. Ю.М. Воробйова, Б.І. Холода – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.

Допоміжна література

- Верхоглядова Н.І., Письменна О.Б. Класифікація ресурсів та її значення для управління ресурсозбереженням. // Інвестиції: практика та досвід. - К.: 2015. - № 16. - С. 27-31.
- Гайдук І. О. Класифікація фінансових ресурсів підприємства // Науковий вісник. – К.: 2005. – № 15 (3). – С. 204–208.
- Лозова О.В. Управління ресурсами компанії в проектах. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. - 2018.- № 5 (90). - С. 67-71.
- Мельник А. Управління ресурсами території в контексті європейської та національної політики регіонального розвитку // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - № 3. 2018. С. 7-21.
- Новицький В.Є. Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: Навч. посіб. – К.: НАУ, 2004. – 268 с.
- Петрова, І. Л. Стратегічне управління людськими ресурсами : навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2013. - 466 с.
- Ревенко Н. Г. Управління ресурсами промислових підприємств в умовах перехідного періоду: Монографія – К.: Ред. “ Бюл. Вищ. Атестац. Коміс. України”, 2000. – 256 с.
- Управління ресурсами підприємства: монографія / за заг. ред. к.е.н., проф. Г. О. Швиданенко. - К.: КНЕУ, 2014. - 418 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Горшков М.А. Методи та механізми управління ресурсами територіальної громади. // Ефективна економіка. - № 10. - 2019. http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2019/80.pdf
- Матеріальні ресурси // Енциклопедія сучасної України. – <https://esu.com.ua/article-66969>
- Рябцев Г.Л. Ресурси державної політики: класифікація та використання. // Державне управління: удосконалення та розвиток. - № 8. - 2014. <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=844>
- Фінансові ресурси. Державна служба фінансового моніторингу України. <https://fiu.gov.ua/pages/pro-sluzhbu/zagalnividomosti/finansovi-resursi>
- Coursera: Національний авіаційний університет Learning <https://www.coursera.org/programs/natsional-nii-aviatsiunii-universitet-learning-program->

spwcq?currentTab=CATALOG

- Journal of Resources and Ecology. Official site - <https://bioone.org/journals/journal-of-resources-and-ecology>
- Journal of Human Resource Management. Official site - <https://www.jhrm.eu>
- Information Resources Management Journal (IRMJ). Official site - <https://www.igi-global.com/journal/information-resources-management-journal/1073>
- UA UdeMy: Міністерство освіти і науки України - <https://ua.udemy.com/organization/home>